

Emmausgangers : Janet Brooks Gerloff (1947- 2008)

Heel de Kerk, Heel de Wereld

Paaswake 2021

Op zoek naar de Luister in het Duister

Inleidend lied: Dark night of the soul (Loreena McKennitt) https://youtu.be/RMtrY4mP_ys

Upon a darkened night
The flame of love was burning in my breast
And by a lantern bright
I fled my house while all in quiet rest

Shrouded by the night
And by the secret stair I quickly fled
The veil concealed my eyes
While all within lay quiet as the dead

[Chorus:]
Oh night thou was my guide
Oh night more loving than the rising sun
Oh night that joined the lover
To the beloved one
Transforming each of them into the other

Upon that misty night
In secrecy, beyond such mortal sight
Without a guide or light
Than that which burned so deeply in my heart
That fire t'was led me on

And shone more bright than of the midday sun
To where he waited still
It was a place where no one else could come

[Chorus]

Within my pounding heart
Which kept itself entirely for him
He fell into his sleep
Beneath the cedars all my love I gave
From o'er the fortress walls
The wind would brush his hair against his brow
And with its smoothest hand
Caressed my every sense it would allow

[Chorus]

I lost myself to him
And laid my face upon my lover's breast
And care and grief grew dim
As in the morning's mist became the light
There they dimmed amongst the lilies fair
There they dimmed amongst the lilies fair
There they dimmed amongst the lilies fair

(tekst gebaseerd op een tekst van Johannes van het Kruis, de Nederlandse vertaling afgedrukt aan het eind van de viering).

Welkom in deze viering van de Paaswake. De viering is gebaseerd op de Paasviering van 2019. Het is lente en nieuw leven is zichtbaar. De dagen worden langer en er is meer licht. Licht geeft nieuw leven. Vanuit het duister van de Goede week verlangen we naar licht, nieuwe mogelijkheden, vertrouwen en verbondenheid, en samen delen in onze geloofsgemeenschap. De songteksten van het lied 'Donkere nacht van de ziel' zijn vertellingen, gebeden vanuit eenzaamheid, lijden en onvervulde verlangens. In de viering bidden, zingen en luisteren we vanuit een diepe duisternis van verdriet en rouw om wat er met Jezus van Nazareth gebeurd is, naar geloof, hoop en perspectief op opstanding en leven, dat door ons mensen aan elkaar als 'genade' wordt doorgegeven en ervaren.

Lichtceremonie

Laten we zingend bidden om licht in een wereld die zoveel stikdonkere kanten vertoont.

Lied 62 : Heel het duister <https://youtu.be/KIAtRqY2rnc>

“Heel het duister is vol van luister, door uw licht. De nacht is als de dag, net zo helder.”

- Vandaag beleven we de opstanding met Pasen na de ontrechte dood van Jezus. Vanuit deze duisternis naar het licht, staan we stil bij ervaringen van lijden van elke dag in onze tijd.
- Laten we stil staan in deze tijd van beproeving, nu het menselijk bestaan bedreigd wordt door de coronapandemie, dat we de reddende nabijheid van God en van elkaar ervaren.
- Gedenken we allen die overleden zijn aan deze ziekte, op dat we een troost mogen zijn voor familie en nabestaanden.
- Denken we aan hen die de gevolgen ondervinden van de pandemie, dat we elkaar nabij zijn en dat de zieken genezen en de wetenschappers die naar geneesmiddelen zoeken, inzicht en wijsheid mogen ervaren.
- En terwijl de pandemie nog niet ten einde is, horen we dagelijks over strijd en oorlog. Er lijkt geen einde aan te komen. Voor vluchtelingen is er vaak geen uitzicht. We voelen ons daarbij hopeloos en hulpeloos.
- Langzaam komen we tot het besef dat we wereldwijd onze lieve aarde aan het verpesten zijn. Laten we samen werken aan de veranderingen van het klimaat.
- Veel mensen ervaren tijdens deze pandemie sociaal economische en psychische gevolgen, ze hebben geen werk

- en inkomen, en soms is er niet voldoende voedsel en voelen mensen zich eenzaam en buiten gesloten.
- In deze moeilijke periode blijven we aandacht en respect houden voor de verschillende religies en hopen dat ze niet ontaarden, zodat mensen zich tegen elkaar keren en hun waardigheid verliezen.
 - Zo ook denken we aan hen die nodeloos gediscrimineerd worden. Dat kleur, ras en afkomst beslissend blijken voor welvaart en geluk.

Lied 62 : Heel het duister <https://youtu.be/KIAtRqY2rnc>

Lied : Breek de duisternis <https://youtu.be/AZCyx0ESKsY>

Jou gezocht bij dag.
Dacht: in licht woon jij.
Breek de duisternis
Keer je hart tot mij

Spoorloos ben ik, dood. Maar niet dood genoeg voor een eigen graf.
Uit jouw hand geroofd toen je even niet keek, niet dacht aan mij.

Keer je hart tot mij.

Plant nieuw hart in mij. Geef mijn mond een stem, mijn schim een lichaam.
Dood is dood. Doofstom. Daar weet niemand iets. Doorgestreepte naam.

Keer je hart tot mij.

Als jij niet een glimp van jou zendt naar mij wil ik niemand meer,
Lach mijn masker stijf, vlucht in duisternis, keer tot woestenij.

Keer je hart tot mij.

Kieren morgenlicht
Scheur de duisternis
Keer mijn hart in mij.

Keer mijn hart in mij.

Woorddienst

Het verhaal van de Emmaüsgangers. (Luk. 24, 23-35)

Op de eerste dag der week waren er twee leerlingen van Jezus op weg naar een dorp dat Emmaüs heette en dat zestig stadiën van Jeruzalem lag. Zij spraken met elkaar over alles wat was voorgevallen. Terwijl zij zo aan het praten waren en van gedachten wisselden, kwam Jezus zelf op hen toe **en Hij liep met hen mee**. Maar hun ogen werden verhinderd Hem te herkennen. Hij vroeg hun: “Wat is dat voor een gesprek dat gij onderweg met elkaar voert?” Met een bedrukt gezicht bleven ze staan. Een van hen, die Kléopas heette, nam het woord en sprak tot Hem: “Zijt Gij dan de enige vreemdeling in Jeruzalem, dat Gij niet weet wat daar dezer dagen gebeurd is?” Hij vroeg hun: “Wat dan?” Ze antwoordden Hem: “Dat met Jezus de Nazarener, een man die profeet was, machtig in daad en woord, in het oog van God en heel het volk; hoe onze hogepriesters en overheidspersonen Hem hebben overgeleverd om Hem ter dood te laten veroordelen en hoe zij Hem aan het kruis hebben geslagen. En wij leefden in de hoop, dat Hij degene zou zijn die Israël ging verlossen! Maar met dit al is het reeds de derde dag sinds die dingen gebeurd zijn. Wel hebben een paar vrouwen uit ons midden ons in de war gebracht; ze waren in de vroegte naar het graf geweest maar hadden zijn lichaam niet gevonden en ze kwamen zeggen, dat zij ook nog een verschijning van engelen hadden gehad, die verklaarden dat Hij weer leefde. Daarop zijn enkelen van de onzen naar het graf gegaan en zij bevonden het zoals de vrouwen gezegd hadden, maar Hem zagen ze niet.” Nu sprak Hij tot hen: “O onverstandigen, die zo traag van hart zijt in het geloof aan alles wat de profeten gezegd hebben! Moest de Messias dat

alles niet lijden om in zijn glorie binnen te gaan?” Beginnend met Mozes verklaarde Hij hun uit al de profeten wat in al de Schriften op Hem betrekking had.

Zo kwamen ze bij het dorp waar ze heengingen, maar Hij deed alsof Hij verder moest gaan. Zij drongen bij Hem aan: “Blijf bij ons, want het wordt al avond en de dag loopt ten einde.” Toen ging Hij binnen om bij hen te blijven. Terwijl Hij met hen aanlag nam Hij brood, sprak de zegen uit, brak het en reikte het hun toe. Nu gingen hun ogen open en zij herkenden Hem, maar Hij verdween uit hun gezicht. Toen zeiden ze tot elkaar: “Brandde ons hart niet in ons, zoals Hij onderweg met ons sprak en ons de Schriften ontsloot?” Ze stonden onmiddellijk op en keerden naar Jeruzalem terug. Daar vonden ze de elf met de mensen van hun groep bijeen. Dezen verklaarden: “De Heer is werkelijk verrezen, Hij is aan Simon verschenen.” En zij van hun kant vertelden wat er onderweg gebeurd was en hoe Hij door hen herkend werd aan het breken van het brood.

Overweging: door Jacques Kruunenberg

Twee jaar geleden mocht ik met Pasen voor jullie de overweging houden. Ik begon toen met een verhaal dat ik bij Guus van Loenen vond. Over Elke die bij haar klasgenoten geen begrip vond voor het feit dat haar ouders zouden gaan trouwen. En hoe zij, na contact met haar vriendinnen en een nachtje slapen, haar teleurstelling wist om te draaien door tegen haar ouders te zeggen: jullie hebben natuurlijk gewacht tot ik er zou zijn!

Ik gebruikte dit verhaal om de suggestie te wekken wat Paasgeloof zou kunnen betekenen. Niet zo zeer het aannemen van een feitelijk gebeuren, als wel: het radicaal positief opvatten van toestanden in ons leven. Ik stelde toen de vraag: Kan dat zomaar? Kun je de knop zo maar omzetten? Mijn antwoord daarop was wat vaag. Inmiddels heb ik ontdekt dat het verhaal over de Emmaüsgangers zelf al een aantal tips bevat hoe tot een gelovige of hoopvolle zienswijze te komen.

In mijn jeugd heb ik geleerd dat geloven en hopen een ‘genade’ is. Dat kreeg je of je kreeg het niet en anders moest je daarvoor bidden. Ondertussen krijg ik steeds meer het idee dat genade niet iets is wat als het ware getankt kan worden, maar een proces waar ik zelf deel van uitmaak. Ik ben niet alleen het ontvangend vat, ik neem deel aan een gebeuren. Misschien kan het verhaal van de Emmaüsgangers ons dat verduidelijken. Je moet het dan wel lezen als een leerdicht en niet als een reportage.

Bovendien moet je de context kennen. Vooreerst dat ene dat Jezus van Nazareth, die voor velen werd beschouwd als een eigentijdse profeet, totaal onterecht, op gruwelijke wijze ter dood gebracht is. Vervolgens dat zijn nabije volgelingen daar kapot van zijn. Niet in het minst omdat die zichzelf en elkaar kwalijk nemen dat ze geen kans gezien hebben die moord te verhinderen. Daarna start het verhaal van Lucas.

Twee van zijn leerlingen maken zich tijdelijk los van het uiterst deprimerend bij elkaar zijn. Zij passen ervoor zich verder mee te laten zuigen in de heersende neerwaartse spiraal. Noem het niet ‘vluchten’ of ‘het ontkennen van de feiten.’ Uit het vervolg blijkt het tegendeel. Ze willen even afstand nemen om niet te verdrinken in de emoties. Ze lijken te zeggen: treuren en rouwen, daar is niets mis mee, maar er is wel een grens aan! Als je de bodem bereikt hebt, kun je weer opveren.

Les. Wil je tot een vernieuwende ingeving komen, dan moet je je even losmaken uit de alledaagse beslommeringen die je zo gevangen kunnen houden.

Ze gaan een eind lopen. Ongeveer 12 kilometer, volgens andere geschriften 30 kilometer. Dus niet zo maar een ommetje. Een pittig stuk.

Les. Een beetje ‘ijsberen’ kan wel eens te weinig zijn. Soms moet je echt even stappen, wil ook je geest in beweging komen.

Ze gaan samen en ze luisteren vol belangstelling en begrip naar elkaars belevenissen.

Les. Als je je door elkaar verstaan weet, komt er ruimte voor andere ideeën. Een diepgaand gesprek kan soms een overstijgende intensiteit krijgen.

Zo in gesprek gewikkeld komen ze heel vanzelfsprekend bij de geloofsverhalen die ze in de loop van hun leven hebben meegekregen. Ze ontdekken dat die oude woorden en beelden ongekend actueel zijn. ‘Het moest wel zo aflopen.’

En tegelijk komen zij bijna fysiek tot besef dat Jezus op een ondoordringelijke manier aanwezig is op hun levensweg.

Les. Hoop, een nieuw levensperspectief, kan opbloeien als mensen dat bij elkaar oproepen en toelaten.

De daad bij het woord voegend, gaan ze samen naar een restaurant. Samen iets eten en drinken. Maar vooral broederlijk delen. En dan ervaren zij Jezus’ nabijheid in alle hevigheid.

Les. Daadwerkelijke uitvoering bevestigt de echtheid van een hoopvol perspectief.

Voor alle duidelijkheid. Om ons dat paasgeloof eigen te maken, hoeven we niet het parcours van de Emmaüsgangers te doorlopen. Wat ik ‘lessen’ noemde zijn mogelijkheden, voorbeelden. Die met andere aan te vullen zijn. Waar het om gaat is: dat hetgeen in de traditie ‘genade’ genoemd wordt, alleen maar door mensen bemiddeld kan worden. Of zoals Gabriel Smit dat destijds zo treffend aan het adres van zijn partner dichtte: **‘Wie anders jij is mij Zijn beker.’**

We hebben elkaar nodig om te kunnen geloven. Een motief te meer voor het bestaan van onze basisgroep. Zo verstaan wens ik elk van jullie een zinvol Pasen.

Stilte

Lied 2: Alleluia Taize <https://youtu.be/ywGtWCeAJ3c>

Vertolking van het geloof

Ik wil horen bij de mensen die Jezus van Nazareth volgen;
en die zich, net als hij, toevertrouwen aan een God
die als een moeder of vader voor ons zorgt.

Ik wil me laten inspireren door mensen
die elkaar laten zien dat de duisternis niet zo donker kan zijn
of er valt enig licht te bespeuren.
Ik wil me aansluiten bij degenen die deze wereld zien
als aan ons gegeven om samen te delen
en er dankbaar van te genieten.

Ik wil me thuis voelen bij mensen die elkaar
niet beschouwen als concurrenten, maar als lotgenoten;
die in vrede en veiligheid met elkaar willen leven.

Ik wil meedoen met mensen die werken aan een betere wereld,
die hardnekkig hopen dat hun aandacht, medeleven en liefde
het leven eindeloos de moeite waard maakt.

Ik wil thuis horen bij mensen die Jezus' woorden overwegen,
zijn gedachtenis vieren en in zijn geest
het brood met elkaar breken en delen.
Ik wil me verbonden voelen met al degenen over heel de wereld,
die samen de Kerk van Jezus vormen
en elkaar als zusters en broeders willen dienen.

Tafel klaarmaken

Tafelgebed: Gij die de stomgeslagen mond verstaat. https://youtu.be/7Ly_URJ9pjI

Breken en delen van brood en wijn

Voorbeden: lied Keer u om

Keer u om, naar ons toe ; keer ons toe naar elkaar.

02 Keer U Om.mp3

Collecte : Vastenactie2021. Werken aan je toekomst- werken aan beroepsonderwijs en ondernemerschap in ontwikkelingslanden. Banknummer: NL21INGB0000 0058 50

Afsluitend woord en zegening van elkaar: Heel (genees) de kerk, Heel (genees) de Wereld

Lied 20: De Levende zegene en behoede u https://youtu.be/3nX1_Z58WvA

Slotlied: We shall overcome <https://youtu.be/yIIB1uMPaEo>

We shall overcome
We shall overcome

We shall overcome, some day
Oh, deep in my heart
I do believe
We shall overcome, some day

We shall live in peace
We shall live in peace
We shall live in peace, some day
We shall live in peace, some day
Oh, deep in my heart
I do believe
We shall overcome, some day

We'll walk hand in hand
We'll walk hand in hand
We'll walk hand in hand
We'll walk hand in hand, some day
Oh, deep in my heart
I do believe
We shall overcome, some day

Zalig Pasen! Jacques Kruunenberg, Bert Janssen, Riky Schut

De Duistere Nacht van de Ziel (vertaling)

Op een duisterende nacht
brandde de liefdesvlam in mijn borst
En bij een helder lantaarnlicht ontvluchtte ik
Mijn huis wijl allen lagen te rusten
Onder de dekmantel van de nacht
En langs de geheime trap vluchtte ik snel
Mijn ogen gingen schuil achter de sluier
Wijl binnen allen doodrustig lagen
O nacht gij waart mijn gids in de nacht
lieflijker dan de rijzende zon
O nacht die de minnaar
en de geliefde tezaam bracht
elkaar wederkerig van wezen veranderend
In 't geheim in die nevelige nacht
buiten het zicht van een sterveling
Zonder een gids of licht
dan dat wat zo diep in mijn hart brandde,
Was het dat vuur dat mij voorging
en helderder scheen dan de middagzon
Tot waar hij nog wachtte

op een plek waar geen ander kon komen
O nacht gij waart mijn gids in de nacht
lieflijker dan de rijzende zon
O nacht die de minnaar
en de geliefde bijeenbracht
elkaar wederkerig van wezen veranderend
Binnen mijn bonzend hart
dat hem geheel was toegewijd
Viel hij in slaap
onder de ceders gaf ik al mijn liefde
Over de muren van de vesting
blies de wind zijn haar tegen zijn voorhoofd
En streefde met haar zachtste hand
elk mijner zinnen die zij gunde *)
O nacht gij waart mijn gids in de nacht
lieflijker dan de rijzende zon
O nacht die de minnaar
en de geliefde bijeenbracht
elkaar wederkerig van wezen veranderend
Ik gaf mijzelf geheel aan hem
en lei m'n gelaat op de borst van mijn geliefde
En zorg en smart vervaagden
terwijl de ochtendnevel tot licht werd
Ginds losten zij op temidden van de schone leliën
ginds losten zij op temidden van de schone leliën
ginds losten zij op temidden van de schone leliën.